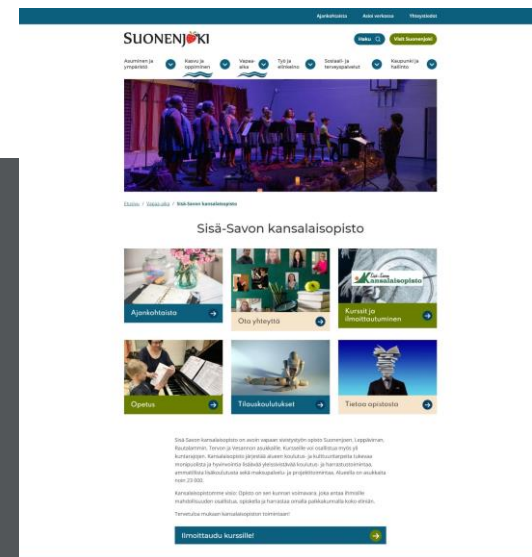

SISÄ-SAVON KANSALAI SOPISTO Toimintakertomus 2022

Kansalaisopisto uudisti niin nettisivustoaan kuin kurssiopasta vuoden 2022 aikana.

Visio

Opisto on se kunnan voimavara, joka antaa ihmisille mahdollisuuden osallistua, opiskella ja harrastaa omalla paikkakunnalla koko eliniän.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 2022

Asiakkuus

Asiakastytytyväisyyttä mitataan kurssipalautteella, jota kerätään noin 10% otannalla kurseista kunkin lukuvuoden osalta. Kurssipalautelomakkeet lähetettiin sähköisinä otantaan valittujen kurssien osallistujille syyslukukauden 2022 osalta. Arvioinnin antamiseen osallistui yhteensä lähes 300 henkilöä, ja arvosanojen keskiarvo oli asteikolla 1-5. Keskiarvotavoitteena on yltää arvosanaan 4 Tämä tavoite ylittyi v. 2022 kurssiarvioinnissa.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Vs. rehtorina on toiminut Markus Hyytinen Kirsti Häkkisen ollessa virkavapaalla. Kädentaitojen ja kuvataiteen opettaja ja tanssinopettajan irtisanoutuivat kesällä 2022. Ko. toimia ei täytetty. Tehtävät hoidettiin tuntiopettajien avulla.

Henkilöstö

Vs. Rehtori

Markus Hyytinen: tanssi ja liikunta (TE, VE)

Toimistopalvelut

Nina Härkönen

Tuukka Udd 17.2.2022 asti

Nina Pyykönen 18.2-15.8.22

Heidi Hämäläinen 16.8.- (n. 60% työajalla)

Suunnittelijaopettaja

Minna Rönkkö: kielet, koti- ja puutarhatalous, tietotekniikka, luennot, muu koulutus, maksupalvelukurssit, kädentaidot ja kuvataide (TE, VE)

Vakituiset opettajat

Anna-Kaarina Kalliokoski: kädentaidot ja kuvataide (RT, LV), määräaikainen 31.7.2022 asti

Pia Pakarinen: musiikki (LV, TE, VE)

Anneli Tarvainen: musiikki (SJ, RT)

Annikka Nurmi: teatteri-ilmaisu

Karoliina Kauhanen: tanssi ja liikunta (SJ, RT, LV) 31.7.2022 asti.

Osastovastaavat

Anneli Tarvainen, Rautalampi

Heidi Hämäläinen, Tervo

Pia Pakarinen, Vesanto

Tiina Vihavainen, Leppävirta

Tuntiopettajia 101 kpl

Toiminnalliset tunnusluvut

Opetustunnit VAOS	14 151h
Myyntipalvelukurssit	191 h
Taiteen perusopetus	202 h
Yhteensä	14 458h

Opetustunnin hinta VAOS 88,42 €

Brutto-opiskelijat	6774 kpl
Netto-opiskelijat	3004 kpl

Opiston tapahtumien kävijät n. 3500 kpl

Talouden tunnuslukuja

Toimintakate	801 630 €
Toimintakulut	1 251 242 €
Valtionapu	602 710 €
Toimintatulot kaikki	514 151 €
Kurssimaksutulot	180 436 €

Toiminta-ajatus

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto toimialueensa **Suonenjoen, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon** asukkailla.

Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutus-, kulttuuri- ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

TOIMINTAA VUONNA 2022

Opistolle uudet nettisivut tammikuu 2022

Opistoselvitys maaliskuu 2022

Uusi opinto-opas elokuussa 2022 (A4-koko)

Järvisuomalaiset opissa Euroopassa -hanke

päätyi heinäkuussa 2022.

Kehittämisspäivä toukokuussa Pieksämäellä

Muun muassa Canva-koulutus vakihenkilöstölle

joulukuu 2022. Vapaan sivistystyön päivät

elokuussa lisämessä.

Opiston kurssit edelleen tyhy-etuuden kohteena

Opisto osallistuu aktiivisesti lähialueen

opistojen yhteistyöhön

Vuoden 2022 aikana järjestettiin joustavasti

suomen kielen kursseja ukrainalaisille

Monipuolista kulttuuriyhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Syntyi ja julkaistiin opiston kurssien kautta myös kaksi kyläkirjaa vuoden 2022 aikana.

Kuorojen yhteinen joulukonsertti Rautalammin kirkossa 8.12.2022

Suunnittelijaopettajan toimi talousarvio 2023

Asiakkuus:

Vuonna 2022 brutto-opiskelijoita, käyntikerroittain oli 6774 (laskua edellisvuoteen n. 300 henkeä). Netto-opiskelijoissa vähennystä oli noin 100 henkeä edellisvuoteen verrattuna. Netto-opiskelijoiden määrä v. 2022 oli 3004 kpl. Opiskelijamääriin ei kirjaudu Harrastamisen Suomen malli -kerholaiset eivätkä myöskään kurssit, jotka suunnattu kielikursseina ukrainalaisille. Näistä kertyi arviolta kurssilaisia vuoden 2022 aikana noin 150 netto-opiskelijaa

Kansalaisopistolla on oma opistotoimikunta, johon sopimuskuntien kansalaisopistotoiminnasta vastaavat toimielimet nimeävät kaksi varsinaista edustajaa ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Opistotoimikunta on perustettu rehtorin työn tueksi ja kuntien väliseksi yhteistyöelimeksi opisto osalta. Opistotoimikunta kokoontui v. 2022 aikana yhteensä neljä kertaa.

Talous

Opiston talous koostuu valtionavusta, kuntien rahoitusosuudesta, kurssimaksutuloista sekä myyntipalvelu- ja hanketuloista. Opisto järjesti vuonna 2022 yhteensä 14 458 opetustuntia. Valtionosuustunteja toteutui 14 151 tuntia vuonna 2022. Taiteen perusopetuksen tunteja toteutui 208 tuntia. Tämä on samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna.

Valtionosuustuntien tuntihinta koko opistolla (valtionapu + kuntalaskutus/valtionosuustunnit) oli noin 88 € ja valtionosuutta saatiin

yhteensä 602 710 €. Tässä oli nousua edellisvuoteen verrattuna. Kurssimaksutulot olivat noin 180 000 €, missä oli laskua vuoteen 2021 verrattuna noin 15 000 €. Maksupalvelukursseista tuloja vuoteen 2021 verrattuna oli taas selvästi enemmän. Opetushallitus jakoi lisäksi opintosetelirahoitusta erikseen määriteltyjen erityisryhmien kurssimaksujen kattamiseen. Opisto sai avustusta 3 500 euroa.

Henkilöstön täydennyskoulutus:

Vuonna 2022 sekä vakituinen henkilöstö että tuntiopettajat osallistuivat erilaisiin täydennyskoulutuksiin, joiden pituus vaihteli muutaman tunnin koulutuksista useamman päivän kestäneisiin koulutuksiin. Kaikkiaan koulutuskertoja oli noin 70. Koulutuksissa oli mm. verkko-ohjelmien koulutuksia, liikunta- ja tanssiaineiden koulutuksia, erilaisia lisenssikoulutuksia sekä myös eri ohjelmien pääkäyttäjien koulutuksia.

Muutaman tuntiopettajan täydennyskoulutuksia tuettiin avustuksilla. Lisäksi liikkuvuusavustusten turvin kevättalvella tuntiopettajia lähti Eurooppaa koulutuksiin.

Henkilöstön kehittämisspäivät ja työhyvinvointi

Opistolla on perinteisesti pidetty päätoimisen vakituisen henkilöstön kehittämisspäivät. Henkilöstökokouksissa kuukausittain vakituinen henkilöstö kokoontuu ja kaupungin tyhyetuudet ovat myös henkilöstön käytettävissä. Päätoimisen henkilöstön kehityskeskustelut rehtori käy kerran vuodessa.

Opiston kehittämisspäivä järjestettiin toukokuussa. Tutustuimme Pieksämäen seutuopiston toimintaan. Vapaan sivistystyön päiviin lisäalassa osallistui lähes koko vakihenkilöstö

Kehityskeskustelut pidettiin marras-joulukuussa vakihenkilöstölle. Leppävirralla järjestettiin Leppävirralla opettavien tuntiopettajien kokoontuminen joulukuussa 2022.

Opiston henkilökuntaa toukokuussa Pieksämäellä.

VIESTINTÄ

Ulkoisen viestintä

Uudistettu opinto-opas ilmestyi elokuussa 2022. Opas postitettiin n. 15.000 yksityistalouteen opiston alueella. Tätä ennen painosmäärä on ollut n. 22.000. Samoin opiston nettisivusto uudistui samalla kun Suonenjoen kaupungin sivustoilla tehtiin uudistustyö.

Ajantasaiset tiedot kursseihin ja ilmoittautumiseen liittyen löytyvät opiston omilta internet-sivuilta. Kansalaisopisto viestii ja tiedottaa kursseistaan ja tulevista tapahtumistaan omalla Facebook -tililtään sekä nyt myös Instagram -tilinsä kautta. Lisäksi perinteistä julistemarkkinointia harrastetaan edelleen, ja opiston tapahtumista ilmoitellaan alueen kuntien ja lehtien sähköisissä tapahtumakalentereissa säännöllisesti. Opiston alkavista kursseista ilmoitetaan alueen paikallislehdissä silloin tällöin.

Opistoalueen kuntalaisille suunnattu kurssitoivekysely toteutettiin jälleen sähköisessä muodossa vuoden vaihteessa.

Kansalaisopistojen verkkokurssit ja -luennot ovat tarkasteltavissa yhdestä osoitteesta. Myös Sisä-Savon kansalaisopiston kaikki verkkokurssit ja -luennot on ilmoitettu portaaliin, ja ne ovat sitä kautta löydettävissä ympäri Suomen.

Lasten ja nuorten kurssien markkinoinnissa hyödynnettiin kouluja. Eri järjestöille ja yhdistyksille tiedotettiin kurseista sähköpostitse. Kurseja ja opiston tapahtumia mainostettiin myös perinteisesti julisteitten avulla ilmoitustauluilla kaikissa opistokunnissa. Harrastamisen Suomen malli -kurssien suhteen koulut ja vapaa-aikatoimi organisoivat kerhoihin osallistumista. Opisto järjesti kaikkiaan yli 20 kurssia vuoden 2022 aikana hankkeen kautta.

Opisto markkinoi kursejaan ja järjestämiään tapahtumia aktiivisesti myös lehtijuttujen ja tiedotteiden avulla. Paikallislehti Sisä-Savoon, Soisalon Seutuun, Rautalampi-lehteen ja Suonenjoki-lehteen lähetettiin tiedotteita ja juttuaiheita, joista osa julkaistiin. Opisto oli lehdistöseurannan mukaan esillä paikallisissa ja alueellisissa julkaisuissa yhteensä 36 kertaa vuoden 2022 aikana. Kansalaisopisto pyrkii näkymään myös opistokuntiensa tapahtumissa, ja lokakuussa 2022 opistolla oli oma piste Leppävirralla järjestetyssä Pimmeet markkinat -tapahtumassa. Kuvassa Annukka Nurmen ideoima piste markkinoilla.

Yhteistyötahot

Opiston sidosryhmistä yhteistyötä tehtiin vahvimmin eri opistoalueen koulujen, kirjastojen, kulttuuritoimien, yhdistysten ja seurakuntien kanssa sekä opistokuntien Voimaa Vanhuuteen –verkostojen kanssa. Myös v. 2019 käynnistyneen Erasmus+ -hankkeen yhteistyöopistot olivat tärkeitä sidosryhmiä.

Syyskuussa järjestettiin yhteistyössä Suonenjoen kaupungin, MLL:n paikallisosaston kanssa Positiivinen kasvatus -luento. Vanhusten viikolla kansalaisopisto oli perinteisesti mukana lokakuun alussa luentojen voimin. Opisto osallistui valtakunnalliseen joulukorttikampanjaan. Opistotoimikunta toimii alueen opiston yhteisenä toimielimenä. Vs. rehtori on osallistunut aktiivisesti alueen kansalaisopistojen yhteistoimintaelimen kokouksiin.

OPETUSJÄRJESTELYT JA OPPIAINEET

Suurin osa opetuksesta järjestettiin lähiopetuksena, minkä lisäksi opisto järjestää vuosittain paljon myös yleisöluentoja, konsertteja, teatteriesityksiä ja muita tapahtumia. Verkkoluentojen välittämistä jatkettiin myös v. 2022 vahvasti.

Musiikki

Vuonna 2022 musiikissa annettiin opetusta yhteensä 5121 tuntia yhteensä 1167 oppilaalle (vuonna 2021 annettiin 5321 tuntia yhteensä 1182 oppilaalle). Kurseja toteutui yhteensä 153 kpl.

Musiikin opiskelu on pitkäjänteistä ja kurssit hyvin suosittuja, joten uutuuskurseja ei vuonna 2022 juurikaan järjestetty. Musiikin opiskelijoiden ikähaitari on vauvasta vaariin, mutta varsinkin yksilö- ja bändiopetuksessa suurin osa opiskelijoista on lapsia ja nuoria. Kuorot innostavat suuria määriä laulajia

liikkeelle pienillekin paikkakunnille ja kuoronjohtajat tekevätkin aktiivista markkinointityötä erilaisissa tapahtumissa esiintyessään kuorojen kanssa. Korona vaikutti jonkin verran osallistujamääriin, mutta useissa kuoroissa toteutettiin hybridiopetusta, jolloin harjoituksiin pystyi osallistumaan myös kotoa verkkovälitteisesti.

Syksyllä 2022 musiikin yksilöopetukseen ilmoittautuminen tapahtui ensi kertaa samaan aikaan muun ilmoittautumisen kanssa. Tämä aiheutti hieman kritiikkiä, sillä kaikki vanhat, jatkavat opiskelijat eivät mahtuneet kurseille ja opiskelijat joutuivat jäämään odottamaan mahdollisia, vapautuvia opetuspaikkoja. Jonoja jäi varsinkin Suonenjoella ja Rautalammilla yksinlauluun, mutta muissa instrumenteissa tarjonta kohtasi aika hyvin kysynnän. Yksilöopetuksen aikataulut teki kukin tuntiopettaja itse opiskelijoidensa kanssa.

Leppävirralla musiikin opetustilojen muutokset aiheuttivat muutostarpeita ja Vesannolla opiskelijat pääsivät opiskelemaan uuteen hirsikouluun. Suonenjoella luovuttiin Yhtenäiskoulun tiloista, kun Milja Markkasen opetus siirrettiin Vanhamäelle ja Sairaalapolun tiloihin saatiin yhdistettyä useamman musiikinopettajan opetuksia.

Leppävirran Kehitysvammaisten päivätoiminnan musiikki palautui syksyn ohjelmaan muutaman vuoden tauon jälkeen. Sen sijaan Tervon Kehitysvammaisten musiikki, Savoset, jouduttiin lopettamaan vähäisen osallistujamäärän ja myöhemmin uuden hyvinvointialueen tullessa kuvioihin paikan kokonaansulkemisen takia. Vesannolla Närhilän Tikankontin Sekakuoro lopetti kevään jälkeen toimintansa kunnan avustuksen lopettamisen takia.

Teatteri-ilmaisu

Vuonna 2022 Sisä-Savon kansalaisopiston siipien suojissa toimi 15 teatteri-ilmaisun ryhmää. Teatteri-ilmaisun kursseilla oli yhteensä 181 osallistujaa sekä

lisäksi 40 lasta osallistui kesän puuhaleireille, jotka kuuluivat vuonna 2022 teatteri-ilmaisun aineryhmään. Teatteri-ilmaisun kursseilla ja leireillä toteutui yhteensä 1066 tuntia. Tuntimäärä oli lähellä samaa kuin vuonna 2021 (1081), mutta kurssilaisten määrässä näkyi laskua. Koronavuosien vaikutus näkyi teatteriryhmien koossa nyt pienellä viiveellä monella opistopaikkakunnalla.

Vuosi oli teatteriryhmille iloista aikaa, kun esityksiä päästiin jälleen esittämään vanhaan malliin live-yleisöille. Poissaolot koronan ja koronaepäilysten vuoksi vaikeuttivat kuitenkin vielä monen ryhmän toimintaa, ja vaativat harjoitusaikataulujen ja esitysten aikatauluttamista useaan kertaan.

Lukuvuonna 2019-2020 aloitetuista, ja koronan vuoksi odottamaan jääneistä, esityksistä valmistui nyt vesantolaisen Teatteri Wecandon kaksi vanhan ajan hupailua "Kaksi tirehtööriä" ja "Nikoteemuksen kosijat" (400 katsojaa) sekä Tervoteatterin lämminhenkinen huoltamokomedia "Keskellä tietä" (360 katsojaa).

"Nikoteemuksen kosijat"

"Keskellä tietä"

Suonenjoella Lausujat esittivät koskettavaa runoesitystä "Puhetta haudan takaa" keväällä ja vielä syksyllä Suonenjoen Taiteiden yössä (97 katsojaa). Lausujat tekivät myös perinteisen vierailun

kaupungin itsenäisyysjuhlaan. Tarinateatteri SisäValon "Valoja ja varjoja" näyttämölli ja käsitteli yleisön kertomia tarinoita (10 katsojaa). Lempyyn koulun teatterikerho Mysteeriteatteri esiintyi omalle koululle näytelmällä "Avainta etsimässä" (25 katsojaa). Teatteri Lumo esiintyi joulukuussa itsetekemällään fantasianäytelmällä "Hohtosaaren lääkäri", jonka käsikirjoitti 8-luokkalainen Eveliina Naskali (100 katsojaa). Yleisöä Suonenjoella saivat myös HSM-kerhoihin kuuluvien animaatio- ja elokuvakerhojen tuotokset, joita on julkaistu kerholaisten perheiden sekä koulujen katsottaviksi sekä esitetty Suonenjoen Taiteiden yön "Käy & poikki" -lyhytelokuvafestivaalilla sekä Lempyyn kylän Tonttupolulla.

"Puhetta haudan takaa"

Teatteri Lumo improvisoi

"Hohtosaaren lääkäri"

"Avainta etsimässä"

Leppävirran uusiin teatteriryhmä Iltamateatteri starttasi komeasti ohjaaja Eeva-Liisa Pennasen ryhmälle kirjoittamalla näytelmällä Kaiken takana on nainen (katsojia 411). Soisalo-teatteri hauskuutti esityksellä Kahen akan loukussa (400 katsojaa). Paukarlahden teatteriryhmä vieraili esityksellä "Siskonmakkarat" Suonenjoen Mieli ry:n MHAW (Mental Health Art Week) eli Hyvää mieltä kulttuurista -viikolla. Omat kesäiltamat ryhmä järjesti opiston haitaripiirin kanssa Paukarlahdessa (katsojia yhteensä 125). Konnuslahden lastenteatteri esitti talven päätteeksi näytelmäänsä Retki (90 katsojaa). Leppäkertun teatterin lapset esittivät oman koulun oppilaille, kotiväelle ja iltamateatterin näyttelijöille osallistavaa työpajateatteriesitystä "#snäppipulma" (70 osallistujaa).

"Kaiken takana on nainen"

"Kahen akan loukussa"

Rautalammilla nautittiin heinäkuussa Vaajasalmen-Saikarin kyläteatterin riemastuttavasta

“Vastarantalaiset” -esityksestä. Ohjaaja Jukka Virtalan käsikirjoittama musiikkipitoinen revyy hyödynsi myös ryhmän korona-aikana ulkoilmassa kuvaamia huussimonologeja (250 katsojaa).

Marraskuun alussa Tervoteatterin, Teatteri Lumon ja Teatteri Wecandon näyttelijät kokoontuivat yhteiseen ulkoilmaesitykseen Tervon Suppuniemeen. Teatterilaisten ansiosta “Pukki palaa pellolle” -kekritapahtuma sai jo kolmannen kerran vieraakseen suurempia ja pienempiä nukkeja sekä naamiohahmoja (katsojia arviolta 500).

”Vastarantalaiset”

Pukki palaa pellolle

Opiston teatteriryhmät valmistivat vuonna 2022 yhteensä 14 eri esitystä, ja näytöksiä näistä oli yhteensä 44. Katsojia kertyi yhteensä 3158, joista 500 oli Pukki palaa pellolle -tapahtuman yleisöä. Animaatio- ja elokuvakerhot julkaisivat yhteensä 57 animaatiota tai lyhytelokuvaa (osa näistä oli valmistettu syyslukukaudella 2021). Videoiden katsojamäärä on vaikea arvioida, koska katsojia on monesti kerralla ruudun ääressä vaikkapa kokonainen koululuokka.

Pala-animaation tekoa

“Siskonmakkarat”

Vuoden 2023 tavoitteena on kasvattaa teatteriryhmien osallistujamääriä, toteuttaa uusia esityksiä ja tarjota myös uudenlaisia ilmaisukursseja kansalaisopiston asiakkaille.

Kädentaidot ja kuvataide

Kuvataiteen ja muotoilun kursseilla kävi v. 2022 aikana yhteensä 261 opiskelijaa, ja opetustunteja tämän aineryhmän kursseihin käytettiin 910 (vuonna 2021 käytettiin 923 tuntia). Kursseja suunniteltiin 37, ja niistä toteutui 28 kpl. Opiskelijamäärä oli vuonna 2021 yhteensä 221. Opetus- ja opiskelijamäärät ovat pysyneet kuvataiteen ja muotoilun kursseilla varsin samanlaisina viimeisen kahden vuoden aikana.

Kädentaidon kursseille osallistui vuonna 2022 yhteensä 657 opiskelijaa 76 eri kurssilla.

Opetustuntien määrä oli 2467. Opiskelijamäärä pysyi lähes samana kuin edellisvuonna.

Farkkujen uusi elämä, Ken-nukelle vaatteet, ja keskellä keramiikkaa! Kuvat: Anne Jalasaho ja Pia Pakarinen.

Kädentaitokurssien rungon v. 2022 muodostivat useat jo pidempään pyörineet, suositut kurssit. Näitä ovat mm. kudonta, taonta/metallityöt ja puutyöt. Puutyöryhmiä toteutui eri opistokunnissa yhteensä kahdeksan, mikä oli suurin määrä saman aineen kädentaitokursseissa. Myös ompelukursseja tarjottiin jokaisessa opistokunnassa, ja myös ne toteutuivat hyvin.

Ns. vanhojen tuttujen kurssien ohella kädentaitojen ainealueen kursseissa näkyi ajankohtaisuus mm. siinä, että Leppävirralla toteutui Ekoprint -kurssi, missä kankaita ja paperia värjättiin kasveista saaduilla väriaineilla. Myös makramee ja hopeakorujen valmistus kiinnosti useammassa kunnassa, ja kurssitoiveen pohjalta toteutettiin moottorisahan ja raivaussahan peruskäyttöön ja huoltoon keskittynyt lyhytkurssi Vesannolla.

Kuvataiteen ja muotoilun ainealueen kursseja opetettiin v. 2022 jokaisessa opistokunnassa. Erilaisten taidepajojen, lasitöiden ja mosaiikin ohella maalaaminen eri muodoissaan kiinnosti kurssilaisia useassa opistokunnassa, ja Leppävirralla pyöri myös lasten kuvataiteen TPO eli taiteen perusopetuksen ryhmä. Erittäin suosittua oli myös keramiikka, jota opetettiin neljässä opistokunnassa, Vesannolla jopa kahtena eri ryhmänä. Tähän liittyen huhtikuussa 2022 järjestettiin keramiikan rakupoltto -tekniikan teemakurssit Suonenjoella ja Vesannolla.

Perinteisempää keramiikkaa, ja rakupoltto -tekniikalla tehtyjä teoksia. Kuvat: Pia Pakarinen ja Marja-Leena Sinervo.

Suonenjoella huhtikuussa 2022 aikana Kellarikalleriassa esillä olleessa kevätnäyttelyssä kävi yhteensä 400 kävijää. Muissa opistokunnissa kevätinäyttelyt koottiin kirjastoihin. Tervon kevätinäyttelyssä vieraili yhteensä n. 80 näyttelyvierasta, ja Vesannolla näyttelyn näki arviolta n. 300 kirjastokävijää ja Rautalammilla noin samoin 300 henkeä. Leppävirralla kävijöitä oli arviolta n. 150.

Hopeakorukursseilla saatiin aikaan monenlaisia upeita töitä. Kuvat: Laura Kumpulainen.

Kielet

Kieliä opetettiin v. 2022 aikana 51 eri kurssilla kaikkiaan 303 opiskelijalle. Opetustunteja kielissä annettiin yhteensä 1006.

Vuoden 2022 aikana kansalaisopistossa opetettiin englantia, suomea, venäjää, espanjaa, viroa,

ranskaa ja italiaa. Suosituimpia kieliä olivat englantia ja espanjaa, kun taas yleensä tasaisena pysyneen venäjän suosio väheni huomattavasti. Kielissä toteutuneiden kurssien joukossa oli sekä alkeiskursseja että pitkälle ehtineiden keskustelukursseja. Matkailu on elpynyt koronan jäljiltä, mikä näkyy myös esim. siinä, että matkailusanastoon ja -aihepiireihin keskittyvät kielten intensiivikurssit toteutuvat nyt taas melko hyvin.

Kuvat: Anne Heikkinen ja Merja Auvinen

Suomen kielen alkeiskurssi on tärkeä lisä opiston kielitarjontaan ja tukee maahanmuuttajien kotoutumista. Vuoden 2022 aikana opisto tarjosi tämän lisäksi erityisesti ukrainalaisille suunnattuja suomen kielen kursseja. Kurseille oli selvästi tarvetta ja tulijoita sen verran reilusti, että Suonenjoella perustettiin kaksi rinnakkaista ryhmää. Lisäksi ukrainalaisten suomen kielen kursseja tarjottiin opistokunnista myös Vesannolla.

Kevätlukukaudella 2022 kielten verkkokursseista opistossa jatkuivat syyslukukaudella jo alkaneet italian ja viron kielen kurssit. Lyhytkursseista kielten verkkokurssien puolelta toteutuivat italian intensiivikurssi sekä Rammstein saksaa -niminen verkkokurssi. Syksyllä 2022 opisto tarjosi uusia verkkokursseja myös kielissä, ja käyntiin lähtivät niin italian kielen alkeis- kuin jatkokurssikin ranskan kielen yksityistuntien ohella. Vaikka verkkokurssien suosio on vielä melko vähäistä, niille on kuitenkin oma kannattajakuntansa, ja niiden tarjoamista aiotaan jatkaa.

Kuvat: Minna Rönkkö

Tanssi ja liikunta

Tanssin ja liikunnan ainealueella toteutui 228 kurssia. Opiskelijoita tanssin ja liikunnan kursseilla oli yhteensä noin 3000 ja opetusta annettiin yhteensä 3471 tuntia (v. 2021 yhteensä noin 3700h).

Suosituimpia kursseja liikunnassa olivat vesijumput, kuntosalit, core, kahvakuula ja kuntoliikuntakurssit. Osallistujia kursseille oli kaikkiaan 2388 ja tunteja toteutui 2514 (suunniteltiin 2717). Liikunnan rooli opiston toiminnassa on hyvin merkittävä jo kansanterveydellisistä syistä ja kurssit toteutuvat erittäin hyvin (noin 8% jää toteutumatta - keskimäärin noin 15% koko kurssivalikoimassa)

Tanssin ainealueella kurssit toteutuivat seuraavasti: 72 suunnitellusta kurssista 60 toteutui, ja 1106 suunnitellusta tunnista toteutui 958. Tässä oli noin 70h lasku edellisvuoden toteutuneisiin tuntimääriin. Monipuolisen tanssikurssivalikoiman annista nautti vuoden aikana 593 kurssilaista. Tanssin ainealueella eniten kurssilaisia houkuttelivat lavatanssit ja lavis.

Tarjolla oli myös lapsille erilaisia tanssikursseja showtanssista lastentanssijameihin. Syksyllä 2022

tanssiopettajan irtisanouduttua muutamaa tanssikurssia ei saatu käynnistettyä. Tanssin ja liikunnan osalta uusia kurssitarjonnassa oli muun muassa FasciaMethodin verkkokurssi ja kundaliinjooa Lempyyllä.

Koti- ja puutarhatalous, tietotekniikka, muut aineet

Näihin aiheryhmiin kuuluvia kursseja toteutui v. 2022 aikana kaikkiaan viisi. Tunteja tämän aineryhmän kursseille käytettiin 48 tuntia, ja opiskelijoita oli 38 kpl. Sekä kurssien että kurssilaisten määrässä oli pientä nousua edellisvuoteen verrattuna.

Kotitalouteen liittyvistä kursseista toteutuivat *Rakastu sushiin!* nimiset teemakurssit syksyllä 2022 Suonenjoella ja Leppävirralla.

V. 2022 toteutuneiden tietotekniikkakurssien aihepiirit käsittelivät kannettavan tietokoneen siivoamista ja mobiililaitteiden tehokäyttöä.

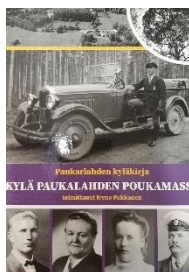
Pienempien aineryhmien toteutuneista kursseista esimerkiksi kirjallisuuteen liittyvät kurssit toteutuivat hyvin. Kirjallisuuspiirit sekä Suonenjoella että Leppävirralla kokosivat taas innokkaita lukijoita yhteen, ja Teemasta toimeen -nimiset kirjoittamiskurssit toteutuivat sekä Tervossa että Vesannolla v. 2022 aikana. Sukututkimuskurssit toteutuivat osittain, ja esim. kurssi Miten löydän karjalaiset sukujuureni? sai osallistujia huhtikuussa.

Kurssitoivekyselystä bongattu aihepiiri kalligrafian alkeet saatiin käyntiin syyskaudella, ja sille on opiskelijoiden toiveesta luvassa jatkoa myös v. 2023 kevätlukukauden puolella.

Kalligrafiassa tekstin ulkonäköön kiinnitetään erityistä huomiota. Kuva: Pirjo Riipinen

V. 2022 aikana valmistuivat myös niin Kerkonkosken kuin Paukarlahdenkin kyläkirjat. Molempia historiikkeja oli työstetty opiston kursseilla muutaman lukuvuoden ajan, ja kattavat, yli 400-sivuiset kirjat julkaistiin kevään ja kesän aikana.

Paukarlahden kyläkirja, toim. Irene Pakkanen.

Luennot, konsertit ja tapahtumat

Vuoden 2022 luentotarjonnan aloitti tammikuun loppupuolella pidetty Taloyhtiöasiat tutuksi, osa 2 - verkkoluento. Luennoitsijana oli isännöitsijä, ITS, AIT, IEAT **Terhi Riikonen**. Luentoa seurasi 26

osallistujaa ympäri Suomen, minkä lisäksi muutama osallistuja katseli luennosta tehdyn tallenteen.

Isännöintialan ammattilainen Terhi Riikonen

Se tapahtui meille -niminen verkkoluento järjestettiin Suonenjoella helmikuussa. **Lea ja Santeri Pakkanen** kertoivat inkerinsuomalaisuudesta. Luento järjestettiin yhteistyössä Suonenjoen kulttuuritoimen kanssa. Kuulijoita verkossa oli hieman reilut parikymmentä, ja osallistujia oli ympäri Suomen.

Lea ja Santeri Pakkanen inkerinsuomalaisten kohtaloista kertovan kirjan kansikuva

Maaliskuussa kirjailija ja kirjoittamisen moniosaaja **Antti Heikkinen** kertoi Leppävirralla pidetyllä kirjailijavierailullaan innokkaille kuulijoille, mitä kirjat ja kirjastot merkitsevät hänelle ja kuinka hänestä tuli kirjailija. Kivelän koulun auditoriossa järjestetyssä tilaisuudessa oli paikan päällä yhteensä viitisenkymmentä kirjallisuuden ystävää. Kirjailijavierailu järjestettiin opiston ja Leppävirran kirjaston yhteistyönä.

Kirjailija, käsikirjoittaja, ohjaaja Antti Heikkinen

Kirjailija Jyrki Paretskoi vieraili niin Suonenjoen kuin Leppävirran kouluilla syyskuussa. Päivän aikana pidettiin kahden oppitunnin pituiset työpajat yläkouluikäisille nuorille. Positiivisen kasvatuksen voima -aiheinen luento järjestettiin syyskuun lopulla yhteistyössä Suonenjoen MLL:n ja kaupungin kanssa Futuriassa. Asiantuntija **Susanna Heikari** luennoi. Paikalla oli noin 40 kuulijaa.

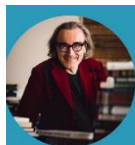
Rautalammilla syyskuun lopulla oli etäluento Kuopion kansalaisopiston kautta. Aiheena sydän- ja verisuonitaudit. Luennoitsijana oli **Juhani Sneck**.

Nivelet ja selkä kipuilevat, mikä avuksi? -yleisöluento keräsi runsaasti yleisöä Futurian auditorioon lokakuussa. Ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri **Esko Kaartinen** luennoi. Yleisöä oli paikan päällä 120 henkeä, verkko-osallistujia oli 50 ja tallenteen katsomismahdollisuutta jälkeenpäin käytti 5 kuulijaa, eli yhteensä aihe kiinnosti 175 kuulijaa. Luento järjestettiin yhteistyössä Suonenjoen Nivelpiirin kanssa.

Yleiskuva Esko Kaartisen luennoista Suonenjoen Futuriassa 8.10.2022. Kuva: Minna Rönkkö

Opisto teki lokakuun puolivälissä luentoyhteistyötä Nurmijärven opiston kanssa. Opisto järjesti Nurmijärvellä livenä pidetyn **Esa Saarisen** Suomalainen mieli on hyvä mieli -luennon etäavustaanoton Leppävirralle. Paikalla oli muutamia kuulijoita.

Esa Saarinen

Lokakuun lopulla pidettiin verkkoluento Nojatuolimatka Toscanaan, ja luennoitsijana toimi YTM, italian kielen opettaja Antti Tapaninaho. Luennoille osallistui viitisentoista asiasta kiinnostunutta.

Teemu Keskisarja

Historioitsija **Teemu Keskisarja** saapui marraskuussa Suonenjoelle. Luennon aiheena suomalais-venäläistä sodan ja rauhan historiaa. Luento striimattiin kaikkiin opistokuntiin ja lisäksi Kaskikuusen kansalaisopistoon Lapinlahdelle. Osallistujia kaikkiaan noin 170.

Kussakin opistokunnassa järjestettiin huhtikuun aikana kevätjuhla. Juhlat sisälsivät opiston eri ryhmien ja yksilöoppilaiden musiikki-, tanssi- ja teatteriesityksiä. Yleisöä paikalla oli kaikissa kunnissa yhteensä n. 450 henkeä.

Leppävirran Harmonikkaryhmä juhli 10-vuotistaivaltaan Oravikosken koululla 29.4., kuulijoita paikalla reilu sata henkeä. Rautalammin mieslaulajien konsertti oli Rautalammin Työväentalolla 6.5., paikalla n. 60 henkeä. Kuorojen joululaulukonsertti Rautalammin kirkossa 8.12.2022 keräsi noin 300 vierasta. Mukana konsertissa oli kuoroja ja laululuryhmiä/-yhtyeitä Leppävirralta, Rautalammilta ja Vesannolta.

Opiston ryhmiä ja yksilöoppilaita oli mukana opiston alueella noin kolmessakymmenessä eri tapahtumassa, yleisömäärä kaikkiaan lähes 4000. Satulateatterin esitys KALEVALA 2.0 Rautalammilla

ja Tropical Winter Ukulele Fest Vesileppiksessä (Ukevirtaset) kuten myös Siilifolk-festivaali Siilinjärvellä (Leppävirran pelimannit) houkuttelivat satoja kuulijoita kukin tapahtumiinsa. Ukrainantukikonsertteja järjestettiin keväällä Suonenjoella (Milja Markkasen oppilaita) ja Vesannolla (Naiskuoro IloVeela ja Naesvokaals).

Kesän tapahtumista mainittakoon Kaustisten kansanmusiikkifestivaalit, Veikko Ahvenaisen konsertti Leppävirralla, Tuuren sottiisi Pielavedellä ja Savon pelimannit Riuttalan talonpoikaismuseolla, joissa kaikissa oli mukana Leppävirran pelimannit.

Itsenäisyyspäivän juhlallisuuksiin toivat musiikkia Leppävirralla Salot soi-kuoro, Rautalammilla Rautalammin mieslaulajat ja Vesannolla Naiskuoro IloVeela.

Lisäksi järjestettiin monien tahojen kautta lukuisia tapahtumia, joihin opiston musiikkiryhmät ja yksilöoppilaat osallistuivat. Yhteistyötä tehtiin mm. seurakuntien, kaupungin, kuntien, kylien, Vammaisjärjestöjen ja Vanhuspalveluiden kanssa.

Opisto osallistui marras-joulukuussa valtakunnalliseen joulukorttikampanjaan, jossa tavoitteena oli tehdä joulukortteja lahjoitettavaksi oman kunnan kotihoidon ja asumispalveluiden piirissä oleville vanhuksille. Opiston panos alueellaan oli merkittävä, ja vanhuksille toimitettiin kortteja eri opistokunnissa yhteensä satamäärin.

Suonenjoen Käsityökeidas -ryhmän kauniita kortteja joulukorttikampanjaan liittyen. Kuva: Marja-Liisa Husso

Verkko-opetus

Vuoden 2022 aikana koronarajoitukset asteittain vähenivät, ja varsinkin syyslukukauden 2022 aikana lähiopetuksen tarjonta oli palannut lähestulkoon koronaa edeltävälle tasolle. Verkkokurssien toteutumisessa tämä näkyi selvästi, eli edellisvuoteen verrattuna verkkokursseja toteutui huomattavasti vähemmän.

Verkko-opetuksena tarjottavasta opetuksesta toteutuivat italian alkeis-, jatko- ja intensiivikurssit, ranskan yksityistunnit verkko-opetuksena sekä viron alkeet kevätlukukaudella. Lisäksi varsinainen "hittituote" oli Rammstein saksaa -verkkokurssi kevätlukukaudella 2022, mikä ylitti myös uutiskynnyksen ja sai näkyvyyttä sitäkin kautta.

Näiden lisäksi opisto tarjosi sukututkimus-verkkokursseja yhteistyössä SnellmanEDUn kanssa, ja osalle näistä kursseista löytyi osallistujia myös Sisä-Savon kansalaisopistosta. Yhteenvetona voisikin todeta, että v. 2022 verkkokursseina toteutuivat lähinnä sellaiset harvinaisemmat kielet ja muut kurssit, joita lähiopetuksena ei opistossamme tarjota. Ainoa poikkeus tähän oli FasciaMethod -verkkokurssi. Se toteutui myös verkkokurssina, vaikka myös vastaavia livekursseja opistossa tarjotaan.

MAKSUPALVELUTOIMINTA

Maksupalvelu- eli tilauskursseja järjestettiin yhteensä 42 kurssin verran vuoden 2022 aikana. Keväällä 2022 kursseja oli kaikkiaan 21, joista pääosa HSM-kerhoja sekä ensiapukoulutuksia. Ukrainalaisille järjestettiin keväällä suomen kielen kursseja.

Harrastamisen Suomen malli -kursseja järjestettiin määrällisesti eniten. EA-kursseja järjestettiin edelleen tarpeen mukaan. Yhdistyksille suunnattiin muuttama tilattu kurssi digikurssien muodossa.

HANKETOIMINTA

Opintoteliavustus

Opetushallitus myönsi opistolle 3500 euroa opintoteliavustusta määrittelemisensä kohderyhmiin kuuluvien henkilöiden opiskelijamaksujen korvaamiseen lukuvuodelle 2022-2023. Avustus tuli käytettyä näihin tarkoituksiin. Avustusta käytettiin siten, että muiden kurssien osalta opintoteliavustus kattoi 50% kurssimaksuista, mutta työttömien digitaitojen vahvistamiseen suunnatun kurssin kurssimaksut katettiin täysin opintoteliavustuksella.

Muu hanketoiminta

Sisä-Savon kansalaisopisto koordinoi Erasmus+-hanke nimeltään *Järvisuomalaiset opissa Euroopassa*. Projektin kautta yhteistyöopistojen (Sisä-Savon, Kaskikuusen, Kiuruveden, Pielavesi-Keiteleen, Siilinjärven ja Vieremän kansalaisopistot) opettajat kouluttautuvat eri Euroopan maissa, ja uusia oppeja levitetään projektissa olevien opistojen opettajille. Projektin alkuperäinen aikataulu oli v. 2019-2021, mutta koronan katkaistua opettajien täydennyskoulutusliikkuvuudet täysin keväällä 2020, projektille haettiin ja saatiin jatkoa 31.7.2022 saakka. Hankkeen aikana kaikkiaan noin 35 opettajaa kävi koulutusmatkoilla Euroopassa.

Suonenjoen kaupunki sai edelleen avustusta Harrastamisen Suomen malli-kerhojen (HSM) järjestämiseen. Vuoden aikana opisto järjesti muun kokkikerhoja, kuvataidekerhoja, teatteritoimintaa sekä tietotekniikkaan ja musiikkiin liittyviä kerhoja. Kerhot on suunnattu peruskouluikäisille. Erilaisia

HSM-kerhoja oli kaikkiaan opiston järjestäminä yli 20 vuoden aikana.

Mansikka ry järjesti hankekauden 2015-2020 yhteistilaisuuden Vanhamäellä marraskuussa 2022. Opistoa edustivat vs. rehtori ja suunnittelijaopettaja.